

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 14143/2555

บริษัทริเวอร์ไซด์การ์เด้น จำกัด โจทก์ การรถไฟแห่งประเทศไทย จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 391, ป.พ.พ. มาตรา 329

ย่อ / หลักกฎหมาย

กรณีเป็นการเลิกสัญญาโดยสมัครใจซึ่งคู่กรณีแต่ละฝ่ายจำเป็นต้องให้อีกฝ่ายได้กลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม ตาม ป.พ.พ. มาตรา 391 วรรคหนึ่ง ซึ่งตามวรรคสองของบทมาตราดังกล่าวบัญญัติถึงเงินที่ต้องใช้คืนในกรณีดังกล่าวนั้นให้บวกดอกเบี้ยเข้าด้วย โดยให้คิดตั้งแต่วันที่ได้รับเงินไว้สำหรับการชำระหนี้ต้นเงินอันเป็นหนี้ประธานและดอกเบี้ย ป.พ.พ. มาตรา 329 ไม่ได้บังคับว่าลูกหนี้จะขอชำระหนี้อันเป็นประธานโดยยังไม่ชำระดอกเบี้ยไม่ได้เสียเลย เพียงแต่ให้สิทธิเจ้าหนี้ว่าถ้าลูกหนี้ระบุให้จัดใช้หนี้อันเป็นประธานก่อนโดยยังไม่ชำระดอกเบี้ย เจ้าหนี้มีสิทธิบอกปิดไม่ยอมรับชำระหนี้เท่านั้น คดีนี้เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2538 จำเลยได้รับเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินภาระจำยอมจากโจทก์ 6,749,540 บาท ต่อมาวันที่ 11 มิถุนายน 2547 โจทก์จำเลยสมัครใจเลิกสัญญาใช้ที่ดินภาระจำยอมดังกล่าวและจำเลยขอชำระต้นเงินจำนวน 6,749,540 บาทคืน โจทก์รับชำระไว้โดยไม่ได้บอกปิด จึงถือว่าโจทก์ได้รับชำระต้นเงินจำนวน 6,749,540 บาทแล้ว จำเลยจึงยังคงค้างชำระดอกเบี้ยซึ่งโจทก์มีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชำระในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ในต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันที่ 9 มิถุนายน 2538 (ซึ่งเป็นวันที่จำเลยรับต้นเงินดังกล่าวจากโจทก์) ถึงวันที่ 11 มิถุนายน 2547 อันเป็นวันที่จำเลยนำต้นเงินมาชำระคืนให้แก่โจทก์ เป็นเงินค่าดอกเบี้ยค้างชำระ 4,558,713.28 บาท เมื่อโจทก์รับชำระต้นเงินทั้งหมดไว้แล้วในวันที่ 11 มิถุนายน 2547 จึงไม่มีสิทธิเรียกให้จำเลยชำระดอกเบี้ยของต้นเงิน 6,749,540 บาท ภายหลังวันที่ 11 มิถุนายน 2547 อีกต่อไป

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงินจำนวน 5,207,080.94 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินจำนวน 4,558,713.28 บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 6,749,540 บาท นับแต่วันที่ 9 มิถุนายน 2538 ไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 10,000 บาท จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงตามที่คู่ความไม่ได้ฎีกาโต้แย้งกันรับฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2538 จำเลยทำสัญญาภาระจำยอมให้โจทก์ใช้ที่ดินเพื่อทำทางเข้าออกบริเวณย่านสถานีรถไฟบ้านทับช้างโดยโจทก์ชำระค่าตอบแทนการใช้ที่ดินภาระจำยอมจำนวน 6,749,540 บาท ให้แก่โจทก์ในวันทำสัญญาดังกล่าว ต่อมาคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงเลิกสัญญากันโดยสมัครใจ และในวันที่ 11 มิถุนายน 2547 จำเลยนำเงินจำนวน 6,749,540 บาท มาชำระคืนให้แก่โจทก์ ซึ่งโจทก์ได้รับเงินดังกล่าวไว้ มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ชอบหรือไม่ เห็นว่า เมื่อกรณีนี้เป็นการเลิกสัญญาโดยสมัครใจซึ่งคู่กรณีแต่ละฝ่ายจำเป็นต้องให้อีกฝ่ายหนึ่งได้กลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 391

วรรคหนึ่ง ซึ่งตามวรรคสองของบทมาตราดังกล่าวบัญญัติถึงเงินที่ต้องใช้คืนในกรณีดังกล่าวนี้ให้
บวกดอกเบี้ยเข้าด้วยโดยให้คิดตั้งแต่เวลาที่ได้รับเงินไว้ ดังนั้น หนี้ที่จำเลยมีหน้าที่ต้องชำระจึงมีทั้ง
หนี้ต้นเงินซึ่งเป็นหนี้อันเป็นประธานและดอกเบี้ย ซึ่งตามมาตรา 329 ไม่ได้บังคับว่าลูกหนี้จะขอ
ชำระหนี้อันเป็นประธานโดยยังไม่ชำระดอกเบี้ยไม่ได้เสียเลยเพียงแต่ให้สิทธิเจ้าหนี้ว่าถ้าลูกหนี้ระบุ
ให้จัดใช้หนี้อันเป็นประธานก่อนโดยยังไม่ชำระดอกเบี้ย เจ้าหนี้มีสิทธิบอกปิดไม่ยอมรับชำระหนี้
เท่านั้น คดีนี้เมื่อจำเลยขอชำระต้นเงินจำนวน 6,749,540 บาท โจทก์รับชำระไว้โดยไม่ได้ออกปิด
จึงถือว่าโจทก์ได้รับชำระต้นเงินจำนวน 6,749,540 บาทไว้แล้ว จำเลยจึงยังคงค้างชำระดอกเบี้ยซึ่ง
โจทก์มีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ในต้นเงินดังกล่าวนับแต่วัน
ที่ 9 มิถุนายน 2538 ถึงวันที่ 11 มิถุนายน 2547 อันเป็นวันที่จำเลยนำต้นเงินมาชำระคืนให้แก่โจทก์
เป็นเวลา 9 ปี 2 วัน เป็นเงินค่าดอกเบี้ยที่ค้างชำระ 4,558,713.28 บาท และเมื่อโจทก์รับชำระ
ต้นเงินทั้งหมดไว้แล้วในวันที่ 11 มิถุนายน 2547 จึงไม่มีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชำระดอกเบี้ยในต้นเงิน
จำนวน 6,749,540 บาท นับแต่วันดังกล่าวต่อไปอีก จำเลยจึงมีหน้าที่ต้องชำระค่าดอกเบี้ยที่
ค้างชำระจำนวน 4,558,713.28 บาท ให้แก่โจทก์ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์นั้น ไม่ต้อง
ด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น พิพากษากลับเป็นว่าให้จำเลยชำระดอกเบี้ย
จำนวน 4,558,713.28 บาท แก่โจทก์ ให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลแทนโจทก์โดย
กำหนดค่าทนายความรวม 30,000 บาท

องค์คณะ

ทศนีย์ จั่นสัจญัย ธรรมเกณท์ · สุนันท์ ชัยชูสอน · พงษ์เทพ ศิริพงศ์ติกานนท์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/14143/2555>